

Register op Kleio

Tijdschrift van de Vereniging van docenten in Geschiedenis en staatsinrichting in Nederland (VGN)

Jaargang 41/2000

	nr	/ pag		nr	/ pag
ARTIKELEN					
Cees Bol, Na schrift en boekdrukkunst...	7	16	opdracht.		
Het Internet en het Nederlandse geschiedenis- onderwijs			Thijs van Vugt, Lerarenopleidingen. Eenheid in verscheidenheid?	2	31
Frank Brandsma, Arthur, koning uit een ver- veleden?	4	3	Jan Walravens, Onderwijs op de schop. 25 Jaar archeologie op de Philips van Horne SG in Weert.	6	26
Wim van den Doel, De band verbroken.	8	8	Hans Werker, De Middeleeuwen in de klas.	1	13
Roepingsbesef contra realiteit.			Net iets anders gegeven.		
Jannet van Drie en Jan Greep, Staatsinrichting in de basisvorming van het vmbo.	1	10	Theo van Zon, Het nieuwe examenprogramma.	2	24
Een haalbare kaart?			Geschiedenisles in drie en vier vmbo.		
H.W. von der Dunk, Hoofd en hart: een korte terugblik op de eeuw 1900 - 2000	2	2	INTERVIEWS		
Bert Dijkstra, Geschiedenis en staatsinrichting op het vmbo. Een ingrijpende operatie.	1	6	Tineke Bogaerts en Jos Trippenensee, Een vuller van gaten. Kleiogesprek met Steven Saylor	5	19
Tom van der Geugten, Een mooie droom of werkelijkheid? Het beeld van tempo doeloe.	8	28	Marijke Meuwissen en Huub Oattes, Euroclio en de prijs van het succes	3	27
Kees van Kemenade, Wie kan de boog van Odysseus spannen?	3	2	Huub Oattes en Jan van Oudheusden, Politiek is voor een deel theater. Gesprek met Hans Wiegel	5	2
Politieke spotprenten en de Klassieken.			Jan van Oudheusden, De vader der structuur- begrippen. Gesprek met Leo Dalhuisen.	2	11
Magdaleen Kingmans en Henk Smeets, Molukkers in het eindexamen geschiedenis.	8	20	Jan van Oudheusden en Hans Pols, Ontmoeting, verbintenis en scheiding. Kleiogesprek met leden van de stofomschrijvingscommissie 'Nederland en Indonesië'	8	2
Een gemiste kans waar nog wat van te maken valt.			Hans Pols, 'We hadden het in eigen hand moeten houden'. Gesprek met Amerikadeskundige	6	2
Theo Kuipers en Johan Raven, Archieven en geschiedenisonderwijs: van kalverliefde tot LAT-relatie.	4	30	Willem Post.		
Huub Kurstjens, Oude wijn en nieuwe kansen.	2	19	Jos Trippenensee en Huub Oattes, Een dilettant kan ver komen. Gesprek met Geert Mak.	1	29
Geschiedenis en staatsinrichting in de bovenbouw van het vmbo.			MUSEUMNIEUWS		
Dick van Lente, De technische cirkel.	3	14	Maria van Haperen, Het Limburgs Museum.	7	28
De tweede industriële revolutie en het ontstaan van technische netwerken.			Jan van Oudheusden, Museum Het Valkhof.	2	16
John Louws en Menno van den Hoek, Het project van de eeuw.	1	18	Jos Trippenensee, Het Amsterdams Historisch Museum.	3	30
Ger Jan Onrust, Afbeeldingen als basis.	7	6	RECENSIE-ARTIKELEN		
Zelfstandig historisch onderzoek in de eigen omgeving.			<i>Boek van de maand</i>		
Jan van Oudheusden, In de voetsporen van koning Arthur. Drie historische Arthur-sites in Zuid-Engeland.	4	8	Maria Boersen, Geschiedenismethode voor de pabo	3	32
Hans Pols en Marijke Meuwissen, Operatie vmbo. Inleiding op het themanummer 'Geschiedenis en vmbo'.	1	2	Bespreking van: Wim Kratsborn, <i>Onvoorspelbaar verleden. Geschiedenis van prehistorie tot heden.</i>		
Hans Pols en Marijke Meuwissen, Berichten van het front. Het grote gat tussen wat moet en wat mag.	1	3	Stefan Boom, Geschiedenis in beeld.	7	26
Nienke Pool en Jos Beelen, Scholen adopteren monumenten. Een monument als kapstok voor vaardigheden en kennis.	3	8	Bespreking van: J. Beijerman-Schols, J.F. Heijbroek, E.M.L. van der Maas, J.C. Nix, E.F. van der Wolde, <i>Geschiedenis in beeld.</i>		
Janneke Riksen, Een probleemstelling? Hoe kom je eraan? Het formuleren van goede hoofd- en deelvragen voor een profielwerkstuk.	6	8	Hans Frieling, Estland tussen toen en straks.	5	24
Genio Ruesen, De papieren werkelijkheid: het PTA.	6	13	Bespreking van: Carolijn Visser, <i>Uit het moeras.</i>		
Jos Trippenensee, Inleiding bij het Arthur-nummer.	4	2	Tom van der Geugten, Tipje van de sluier.	8	40
Greetje de Vries, Docent in de tweede fase.	3	22	Bespreking van: Esther Captain, Marieke Hellevoort en Marian van der Klein (red.), <i>Vertrouwd en vreemd. Ontmoetingen tussen Nederland, Indië en Indonesië.</i>		
'Vluchten kan niet meer'.			Huub Oattes, De twintigste eeuw in een doosje	1	32
Greetje de Vries, De praktijk van de praktische	7	20	Bespreking van de cd-rom <i>Retrospect.</i> <i>De geschiedenis van de twintigste eeuw.</i>		

Jan van Oudheusden, Plaats en tijd in het platte vlak.

Bespreking van: Jeremy Black (gen.ed.), *DK Atlas of World History*.

Raymond Serré, De wereld van Sofie en de reis van Theo.

Bespreking van: Jostein Gaarder, *De wereld van Sofie. Roman over de geschiedenis van de filosofie* en Catherine Clément, *De reis van Theo. Roman over de geschiedenis van de theologie*.

Boeken

Patty Bange, Drink mee of ga weg. Erasmus en zijn 'Lof der zotheid'

Bespreking van de nieuwe uitgave van SUN.

Joop de Jong, De waaier van het fortuin.

Vier eeuwen contact en beïnvloeding.

Artikel rondom *De waaier van het fortuin*.

Films

Stefan Boom bespreekt: *Land and Freedom / Tierra y Libertad*.

Anton van Hooff, 'Gladiator' doet oude tijden herleven.

Jan van Oudheusden, Eén gegeven, twee interpretaties.

Bespreking van *Excalibur* en *First Knight*.

CD-ROM

Huib Oattes, Thuis of op school het Anne Frank Huis bezoeken?

Bespreking van: *Anne Frank Huis. Een huis met een verhaal*.

LESMATERIAAL EN TIPS

Stefan Boom, Werken met historische films.

Voorbeeld van een aanpak

Cunera Clijn en Peter van Drunen, Werkpraktijk

Europa. Praktische opdrachten maken met behulp van Internet.

Tom van der Geugten, Filmbeelden Katern in Kleio 8 van Nederlands-Indië.

Vragen en opdrachten bij fragmenten van

Gordel van smaragd, *Oeroeg* en *Tempo doeloe*.

Oude filmbeelden van Nederlandsch-Indië 1910-1915.

Tom van der Geugten, Indië op Internet.

Tom van der Geugten, Tinka's in de toko.

Wat hoort bij wat? Nederlandse woorden uit Indonesië.

Kees van Kemenade, Wie kan de boog van Odysseus spannen? Politieke spotprenten en de Klassieken.

Met suggesties voor opdrachten.

Ger Jan Onrust, Afbeeldingen als basis.

Zelfstandig historisch onderzoek in de eigen omgeving.

Jan van Oudheusden, Speelfilm en

praktische opdrachten.

Met opdrachtformulier voor de leerling.

Janneke Riksen, Een probleemstelling?

Hoe kom je eraan? Het formuleren van goede

hoofd- en deelvragen voor een profielwerkstuk.

Elise Storck, Politiek en *Metro*.

De weg leren in staatsinrichting en politiek met knippen en plakken.

Ineke Veldhuis-Meester, Op zoek naar de echte Arthur.

Lesproject voor zelfstandig werkende leerlingen.

Greetje de Vries, De praktijk van de praktische opdracht.

CENTRAAL EXAMEN

J. Bouwsma, Novemberbrief van de CEVO over de examens geschiedenis havo en vwo.

Stofomschrijving van 'Nederland en Indonesië. Vier eeuwen contact en beïnvloeding'.

Hans Pols en Jan van Oudheusden, Het examen van 2000. Maatgevend voor de nieuwe eeuw?

EXAMENPROGRAMMA VMBO

Examenprogramma VMBO Geschiedenis Katern Kleio 2 en staatsinrichting.

Huib Kurstjens, Oude wijn en nieuwe kansen.

Geschiedenis en staatsinrichting in de bovenbouw van het vmbo.

Theo van Zon, Het nieuwe examenprogramma. Geschiedenisles in drie en vier vmbo.

VARIA

Commissie Volwasseneneducatie, Het vak geschiedenis en staatsinrichting in de tweede fase en de nieuwe leerwegen.

René Corbeij, De methode. Het enige houvast dat in je tas past. Reactie op het inspectierapport over de eerste vijf jaar basisvorming.

Verslag van de VAVO-brainstormmiddag 18 februari 2000.

Loek Janssen, Herinneren en herdenken.

Verslag van de jaarvergadering van Euroclio in Lissabon, 25 en 26 maart 2000.

R. Kerkhoven, Reactie op het interview van Willem Post.

Annet van Leersum en Ineke Veldhuis-Meester, Pedagogie en didactiek. Reacties op het inspectierapport over de eerste vijf jaar basisvorming.

Jan van Oudheusden, De Geschiedenisdagen.

Terugblik op een unieke ontmoeting met vakgenoten, november 2000.

Jan van Oudheusden, Geschiedenisonderwijs op de schop. Veldraadpleging over concept-rapport-De Rooij.

VGN

Bestuur en commissies

KLEIO-Katern bij de VGN-jaarvergadering in KLEIO 1 18 maart.

- Agenda 3

- Verslag van de Algemene Ledenvergadering 20 maart 1999 2

- Jaarverslag van het bestuur over 1999 en Beleidsplan 2000 4

- Jaarverslag van de internationaal secretaris van de VGN 6

- De commissies: jaarverslagen en plannen 7

- Financieel jaarverslag 1999 en begroting 2000 14

Onderwijs Advies Commissie, De VGN in de 21e eeuw. Sterkte/zwakte analyse. Katern Kleio 6

Tineke Bogaerts, De Jaarvergadering van de VGN, 18 maart 2000 3 47

– Jaarrede 2000 van VGN-voorzitter Kees Weltevrede.

– Verslag van de jaarvergadering van de VGN 2000.

– Uitreiking van de Huib de Ruijterprijs aan Leo Dalhuisen.

C. Weltevrede en J.C.H. Blom, Brief aan de Vaste Kamercommissie van OC&W betreffende de positie van geschiedenis op het vmbo. 8 54

RECENSIES

CD-ROMS

Anne Frank Huis. Een huis met een verhaal. (H. Oattes) 4 25

CSE CD-rom De oorlog in Indië. 8 48

Zes verhalen (H. Oattes)

CD-rom Ontdekkingsreizigers van de Nieuwe Wereld (A. Mens) 6 35

Retrospect. De geschiedenis van de twintigste eeuw (Huub Oattes) 1 32

Websites

Amerikaanse websites voor de verkiezingen (C. Bol) 6 7

Arthur op het Internet (C. Bol) 5 38

Indië op Internet (T. van der Geugten) 8 37

Middeleeuwse bronnen (C. Bol) 2 41

Negentiende-eeuwse sites (C. Bol) 5 38

Oude Geschiedenis (C. Bol) 1 40

Vroege Nieuwe Geschiedenis (C. Bol) 3 50

Methode

Wim Kratsborn, Onvoorspelbaar verleden. 3 32

Geschiedenis van prehistorie tot heden (M. Boersen)

Liek Mulder, Montesquieu. Nederlandse staatsinrichting, 3 39

Jeremy Black (gen.ed.), DK Atlas of World History (J. van Oudheusden) 6 24

Tijdschriften

'Middeleeuwen aan zee', themanummer van *Madoc, Tijdschrift over de Middeleeuwen*, jg. 13, nr. 4 (H. Pols) 7 35

Skript, jg. 22, nr 1 (J. Van Oudheusden) 3 41

Geschiedenis - Nederland

Remieg Aerts, Herman de Liagre Böhl, Piet de 1 37

Rooy en Henk te Velde, Land van kleine gebaren.

Een politieke geschiedenis van Nederland 1780-1990 (J. van Oudheusden)

Patty Bange, Drink mee of ga weg. Erasmus en zijn 'Lof der zotheid'. 7 10

S. Umberto Barbieri, Leen van Duin (red.), 5 31

Honderd jaar Nederlandse architectuur, 1901-2000. Tendensen en hoogtepunten (H. Pols)

J. Beijerman-Schols, J.F. Heijbroek, E.M.L. van 7 25

der Maas, J.C. Nix, E.F. van der Wolde,

Geschiedenis in beeld (S. Boom) 8 52

Tom van den Berge, Karel Frederik Holle,

theeplanter in Indië 1829-1896 (H. Pols)

Hans Bonke, De zeven reizen van de Jonge Lieve. 7 39

De biografie van een VOC-schip 1760-1781 (J. van Oudheusden) 1 35

Peter Bootsma en Willem Breedveld, De verbeelding aan de macht. Het Kabinet-Den Uyl 1973-1977 (Jan van Oudheusden) 8 52

Rob Bouman, Twee moeders. Kampdagboeken en Bersiap (M. van Haperen) 8 40

Esther Captain, Marieke Hellevoort en Marian van der Klein (red.), *Vertrouwd en vreemd. Ontmoetingen tussen Nederland, Indië en Indonesië* (T. van der Geugten) 8 45

H.W. van den Doel, Afscheid van Indië. De val van het Nederlands imperium in Azië (J. van Oudheusden) 7 39

E. Duivenvoorden, Een voet tussen de deur. Geschiedenis van de kraakbeweging 1964-1999 (H. Moors) 7 41

Jeroen van den Eijnde, René Kok en Kees van den Oord (red.), Brieven van Fanny Philips aan Ans Schreurs 1942-1943 (J. van Oudheusden) 7 36

P.C. Emmer, De Nederlandse slavenhandel 1500-1850 (H. Moors) 8 46

Lambert Giebels, Soekarno. Nederlandsch onderdaan, een biografie 1901-1950 (S. Boom) 8 50

J. van Goor, Indische avonturen. Opmerkelijke ontmoetingen met een andere wereld (C. van Boxtel) 1 36

Germaine Groenier, Vijf dagen bedenktijd. Leven na Dolle Mina (M. Meuwissen) 3 37

Wichert ten Have, De Nederlandse Unie. Aanpassing, vernieuwing en confrontatie in bezettingstijd 1940-1941 (J. van Oudheusden) 3 37

Benjamin Heyl, De vijf concentratiekampen in Nederland 1940-1945: het vergeten hoofdstuk (J. van Oudheusden) 6 33

Han van der Horst, Nederland. De vaderlandse geschiedenis van de prehistorie tot nu (J. van Oudheusden) 8 47

Els Jacobs, Koopman in Azië. De handel van de Verenigde Oost-Indische Compagnie tijdens de 18de eeuw (C. van Boxtel) 8 14

Joop de Jong, De waaier van het fortuin. Vier eeuwen contact en beïnvloeding. 3 42

Joke Linders, Doe nooit wat je moeder zegt. Annie M.G. Schmidt, de geschiedenis van haar schrijverschap (M. Meuwissen) 1 37

Remco Meijer, Aan het hof. De monarchie onder koningin Beatrix (M. Meuwissen) 5 34

Jan Bastiaan Molewater, 'Hoe zal het met mij aflopen?'. Het studentendagboek 1833-1835 van Jan Bastiaan Molewater, ed. Henk Eijssens (J. van Abel) 2 38

Marco Mostert, 754: Bonifatius bij Dokkum vermoord (J. van Oudheusden) 5 30

Hans Münstermann, Het gelukkige jaar 1940 (M. Meuwissen) 6 29

Herman Pleij, Tegen de barbarij. Tien stukken over vaderlandse beschaving (M. Meuwissen) 5 29

Anneke Ribberink, Leidsvrouwen en zaak-waarnemers. Een geschiedenis van de actiegroep Man Vrouw Maatschappij (MVM) 1968-1973 (G. Geerdink) 2 37

G.J. Schutte, Oranje in de achttiende eeuw (J. van der Leeuw-Roord)

- J.C. Streng, 'Stemme in de staat'. De bestuurlijke elite in de stadsrepubliek Zwolle 1579-1795 (H. Pols) 5 33
- Willem Velema (samenst.), Het aanzien van een millennium. Kroniek van historische gebeurtenissen van de Lage Landen 1000-2000 (J. van Oudheusden) 3 43
- Hermanus Verbeeck, Memoriaal ofte mijn levensraijsinghe, ed. Jeroen Blaak (J. van Abel) 5 34
- Kees Versteegh, De honden blaffen (Dik Verkuil) 1 35
- E. van de Wall, Socrates in de hemel? Een achttiende-eeuwse polemieek over deugd, verdraagzaamheid en de vaderlandse kerk (H. Moors) 7 36
- Johan S. Wijne, De 'vergissing' van Troelstra (J. van Oudheusden) 2 38

Geschiedenis - wereld

- Dorine Bronkhorst, Tropenrecht. Indische en Europese kleding in Nederlands-Indië (T. van der Geugten) 8 50
- John Cornwell, Hitlers paus. De verborgen geschiedenis van Pius XII (H. Termeer) 3 41
- Gita Deneckere, Het katoenoproer van Gent in 1839. Collectieve actie en sociale geschiedenis (J. van Woensel) 7 38
- Maarten Doorman en Heleen Pot (red.), Filosofen van deze tijd (H. Moors) 7 33
- Henk Driessen (red.), In het huis van de islam. Geografie, geschiedenis, geloofsleer, cultuur, economie, politiek (M. Meuwissen) 6 30
- Isidore Epstein, Het jodendom. Joodse godsdienst in historisch perspectief (M. Meuwissen) 6 31
- David Fromkin, Het lot der mensheid. Van de dageraad der beschaving tot de eenentwintigste eeuw (H. Moors) 7 33
- Robert D. Kaplan, Balkanschimmen. Een reis door de geschiedenis (J. van Oudheusden) 3 38
- Clive A. Lawton, Het verhaal van de Holocaust (M. van Haperen) 6 34
- Joep Leerssen, Nationaal denken in Europa. Een cultuurhistorische schets (J. van Oudheusden) 5 32
- John Miksic en Anthony Reid (red.), Geschiedenis van Indonesië. Land, volk en cultuur (H. Bulthuis) 8 47
- L. Panhuysen, De beloofde stad. Opkomst en ondergang van het koninkrijk der wederdopers (H. Moors) 7 35
- M. Poorthuis en Th. Salemink, op zoek naar de blauwe ruiter. Sophie van Leer: een leven tussen avant-garde, jodendom en christendom 1892-1953 (H. Moors) 7 40
- Willem Post, Dollars, macht en idealen. Het Amerikaanse presidentschap en de verkiezingen van 2000 (Jan van Oudheusden) 6 33
- Georges Renoy, Geschiedenis van de post: Universele link (H. Moors) 6 32
- Marc Reynebeau, De eeuw van België (S. Boom) 2 37
- Ries Roowaan, Herdenken in Duitsland. De centrale monumenten van de Bondsrepubliek 1949-1993 (R. Slotboom) 5 35
- Pien Steringa, Nederlanders op reis in Amerika, 1812-1860. Reisverhalen als bron voor negentiende-eeuwse mentaliteit (H. Moors) 5 32

- Carel de Vos van Steenwijk, Een grand tour naar de nieuwe republiek: journaal van een reis door Amerika 1783-1784, ed. Wayne te Brake (H. Pols) 7 38
- Mark van den Wijngaert en Herman de Prins, Oost tegen West, Noord tegen Zuid. De wereld in de tweede helft van de twintigste eeuw (J. van Oudheusden) 5 31
- Esther Wils, Wonen in Indië (T. van der Geugten) 8 50

Fictie

- Thomas Brussig, Am kürzeren Ende der Sonnenallee (R. Slotboom) 2 39
- Max de Bruijn, Expats. Roman over Nederlanders overzee (T. van der Geugten) 8 50
- Catherine Clément, De reis van Theo. Roman over de geschiedenis van de theologie (R. Serré) 3 24
- Jostein Gaarder, De wereld van Sofie. Roman over de geschiedenis van de filosofie (R. Serré) 3 24
- M. George, Cleopatra, memoires, deel 1: Dochter van de farao, deel 2: De slangenkroon (C. van Bortel) 7 34
- James Mallory, Merlijn, deel 1: De oude magie, deel 2: Tovenaar des Konings, deel 3: Het einde van de magie (J. Trippenzee) 4 22
- Sosalind Miles, Guenevere. Koningin van het Zomerland. Boek I (J. van Oudheusden) 4 21
- Gina B. Nahal, Het noodlotskind (M. Meuwissen) 5 30
- Carolijn Visser, Uit het moeras (H. Frieling) 5 24
- Jack Whyte, De Camelot kronieken (J. Trippenzee) 4 21
- Marion Zimmer Bradley, Nevelen van Avalon, Het huis in het woud, Vrouwe van Avalon (M. Meuwissen) 4 22

Jeugdboeken

- Corona Gids: De auto, Gevechtsvliegtuigen, Beroemde scheepsrampen, De Tijd (C. van Bortel) 7 40
- Serie Oorzaak en Gevolg: Onafhankelijkheid in Afrika en De strijd van de Afro-Amerikanen voor gelijke burgerrechten (J. van Oudheusden) 1 38

Verder bevat ieder nummer van KLEIO de rubrieken 'Van de redactie' waarin hoofdredacteur Jan van Oudheusden het nummer toelicht, 'In 't kort', waarin Jos Trippenzee recent verschenen boeken signaleert, en 'Kleiokrant' met informatie over nieuw lesmateriaal, websites, tentoonstellingen, symposia, cursussen en nascholing, samengesteld door Tineke Bogaerts.